

Д.М. Дубравська, к.п.н., доц.

КОМПОЗИТИ ЯК ОДНЕ З ОСНОВНИХ ДЖЕРЕЛ РОЗВИТКУ І ЗБАГАЧЕННЯ СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (НА МАТЕРІАЛАХ БРИТАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОРПУСУ ТЕКСТІВ (BNC))

В статье рассмотрены основные характеристики композита как продуктивного способа словообразования, проанализированы разные подходы к классификации композита как феномена, представлены результаты лингвистического исследования графического изображения композитов и частотности их использования в современном английском языке (на материалах Британского национального корпуса текстов (BNC)). Выделены основные характеристики так называемых эндоцентрических и экзоцентрических композитов.

Ключевые слова: композит, композитные модели, эндоцентрические и экзоцентрические композиты, правописание, продуктивность, словообразование.

У статті розглянуто основні характеристики композитів як продуктивного способу словотворення, проаналізовано різні підходи до класифікації композита як феномену, подано результати лінгвістичного дослідження графічного зображення композитів та частотності їх використання в сучасній англійській мові (на матеріалах Британського національного корпусу текстів (BNC)). Виділено основні характеристик ендоецентричних та екзоцентричних композитів.

Ключові слова: композит, композитні моделі, ендоецентричні та екзоцентричні композити, правопис, продуктивність, словотворення.

The article **examines the phenomenon of** composite (compound) as the productive mean of word-formation. The different approaches to the classification of the phenomenon of composites in English are analyzed. The results of the linguistic research of the spelling of composites in Modern English are given (based on the British National Corpus (BNC)). The spelling of English compounds depends on the complexity of their constituents. The relevant generalization seems to be that spellers tend to insert a space in compounds if any of its constituents is morphologically complex. In respect to the first constituent this tendency is particularly strong, so that solid compounds in English are overwhelmingly written with a monomorphemic first constituent. The exceptions to this generalization are not numerous and almost all can be accounted for in a principled way. The compound types which are easier to process are more frequent, and are also more often spelled solid. According to the proposed analysis of English compounds, solid compounds seem to differ from open compounds in four important features: spelling, morphological structure, and productivity.

Key words: *composites, composites models, endocentric and exocentric composites, spelling, productivity, word-formation, productivity.*

Одним з найпродуктивніших типів словотворення в англійській мові є композити (compounds words, composites) – нові лексичні одиниці, утворені внаслідок комбінації двох або й більше основ, що є виявом дії закону семантичної компресії синтаксичних одиниць. Композитна лексика була і є предметом і об'єктом теоретичних і прикладних досліджень у загальній та прикладній лінгвістиці.

© Дубравська Д.М. 2011

Слово композит походить від латинського *componere* – *складати*. Перші розвідки щодо композитивних стійких одиниць номінації були зроблені видатними вітчизняними та зарубіжними лінгвістами ще на початку ХХ ст., але не набули подальшого розвитку і не сформувалися в цілісну теорію.

Особливості словоскладення з різних перспектив вивчали О.Єсперсен, О. С. Кубрякова, І.М. Аракелян, Е.М. Н. Башкуєва, В. Беспалова, І. Барз, Л. Бауер, Н. Бергстен, В.С. Вашунін, П. Даунінг, М. Докуліл, П. Ізабеле, Дж. Т. Єнсен, Н. В. Квартіч, Д.І.Квеселевич, Р. Лебер, К.А. Левковська, Г. Марчанд, О.Д. Мєшков, Л.Ф. Омельченко, М. М. Полюжин, Р.С. Сакієва, М.Д. Степанова, Н.Фаб, Ю. Леві, Р. Ліз, Т. Леонард, В. Мотч, Л. Ортнер, Е. Селкірк, Фінін, Р. Г. Уелман, Б. Уоррен. [3-5;7-9;11-13;16-20;22;24]

Метою нашого дослідження є опис композитів засвідчених в Британському національному корпусі текстів (BNC), визначення наявності та типології з'єднувальних елементів, принципів графічного зображення композитів та формування їх множини, аналіз дистрибуції різних моделей, співвідношення категорійного і семантичного компонентів.

Актуальність теми зумовлена необхідністю комплексного вивчення моделей англійських композитів к одного з важливих лексичних пластів, що сприятиме виявленню номінативно-дериваційних механізмів композитів, що є актуальним для розвитку сучасної теорії функціонально-орієнтованої композитології та дериватології.

Матеріалом для дослідження слугували відібрані методом суцільної вибірки 800 композит з Британського національного корпусу текстів (BNC).

На основі аналізу літератури та вагомої кількості композитів можна виділити наступні **критерії визначення композита**:

- Синтаксична валентність (відсутність анафоричних зв'язків між внутрішнім компонентом композита і зовнішнім елементом);
- Лексична цілісність;
- Лексична природа компонентів (лексема);
- Цілий композит є членом однієї великої лексичної категорії,
- Основні характеристики композитів в англійській мові:
- Обидва компоненти композита є вільними основами і мають специфічне значення, яке уможливорює їх окреме функціонування, наприклад *sandbox* (2) складається з двох вільних морфем: *sand* (2933) та *box* (8595).

Композити складаються, як правило з двох основ, за винятком композитів, які мають формотворчі основи в своїй структурі: *middle-of-the-road* (112), *off-the-record* (61), *up-and-doing* (7), *never-to-be-forgotten* (15), *the children of fatherless families* (1) тощо.

Наявний з'єднувальний (сполучувальний) елемент: голосний “о” (частіше) чи “і” (зрідка) (*Anglo-American* (2), *handiwork* (85)); сполучник (*bread-and-butter* (205) тощо. Ці композити в основному завжди пишуться

через ризик, за винятком слів типу *rock'n'roll* (221), у яких внутрішні сполучники скорочуються.

Уже створені композити можуть створювати нові композити: наприклад, самостійні композити *ladylike* (49) та *Grammar School* (571) можуть стати компонентами і утворити новий композит: *ladylike grammar school* (1). Єдиний наголос, який зазвичай падає на перший компонент (Г. Марчанд), наприклад: *best-seller* (49), *soft-cover* (7), *hard-cover* (3).

Деякі лінгвісти вказували на важливість критерію наголосу при аналізі композитів [11]. Хоча варто зауважити, що в англійській мові деякі композити можуть мати подвійний наголос: основний, що припадає на перший компонент і другорядний – на другий компонент, наприклад *blood-vessel* (31); двохрівневий, наприклад *snow-white* (110), *easy-going* (41). У даному випадку Г. Марчанд застосував новий критерій – лівий компонент не є модифікатором правого компонента, тому вони є композитами.

Дистрибутивний аналіз композитів в BNC уможливив виділення окремих обмежень стосовно підвидів англійських композитів, а також прослідкувати тенденції щодо правопису простих та складних композитів.

Для полегшення сприйняття існує тенденція до написання композитів окремо або через дефіс, якщо вони містять довгі слова або складні компоненти. Несталість правопису змушує лексикографа обмірковувати за і проти при виборі способу графічного оформлення нового композита. Саме тому вони намагаються писати окремо морфологічно складні або багатоскладові слова. Чим складніші компоненти, тим частіше вони пишуться окремо або через дефіс.

Отже існує три способи написання композитів [3;11;20].

- суцільне написання (одне слово): *basketball* (207), *easygoing* (41), *houseboat* (31), *whetstone* (21), *heartbreaking* (5), *bullfighter* (2);
- роздільне написання (окремі слова) (*coffee table* (143), *movie star* (59), *tea bag* (30), *colour blind* (22), *oil well* (15), *nail brush*, (7);
- написання через дефіс, наприклад *self-determination* (9), *man-made* (73), *grass-green* (3).

Римовані композити, утворені шляхом редуплікації, мають різні способи написання, як наприклад композити типу:

- a) *chock a block* (2) – ... *the memory banks of the system were chock a block with it and it kept causing the system to crash.*
- b) *chockablock* (2): *Chockablock with bermuda shorts, the lot.*
- c) *chock-a-block* (2): *A place that is chock-a-block is very full of people, things, or vehicles* (Collins Cobuild En-En).

Варто зауважити, що написання таких композитів нестале.

Виходячи з вищевказаного, можна зробити висновок, що при аналізі композитів в англійській мові покладатися лише на характеристику їх графічного зображення не можна, оскільки деякі композити можуть мати декілька способів написання, як наприклад:

- *loudspeaker* (133): *Note also that an 8 ohm loudspeaker is needed.*

loud speaker (6): Just then this voice comes over the loud speaker.

loud-speaker : Rechargeable Mini loud-speaker for iPhone. (Internet)

Окрім того, в сучасній англійській мові в другій половині 20-го століття з'явився особливий тип композитів, що називаються блоками (мають єдиний наголос, але пишуться окремо):

- *chat show (73): But last year her own late night BBC TV chat show, Saturday Matters , floundered.*

На нашу думку, справедливим було б брати до уваги порівняльну частотність вживання композитів з суцільним та роздільним написанням, або через дефіс.

Очевидно брак систематичних правил щодо утворення композитів в англійській мові – одна з можливих причин варіативності їх написання. Існує думка, що написання композитів залежить від переваг та уяви людини, яка вживає певний композит у творі чи реєструє його. На думку Б.Джугеш, М.Старр [15, 224], написання композитів визначається популярністю вживання, оскільки лексикографи користуються правописом, яке знаходять у писемних джерелах. Однак, Л.Бауер стверджує, що правопис композитів не є абсолютно некерованим, бо зазвичай довгі слова мають тенденцію до написання окремо, а короткі - разом. Зі зростанням складності мало композитів позначаються на письмі разом – в основному пишуться окремо або через дефіс.

Семантична єдність композитів є часто доволі стійкою. У такому випадку ми маємо справу з ідіоматичними композитами, цілісне значення яких не є сукупністю окремих значень кожного з компонентів, між ними існують витончені специфічні семантичні зв'язки:

- *handful (1352): Tennis and golf were similarly skewed towards a handful of great competitors.*

- *shorthand (312): He had taught himself shorthand and then taught the subject to others.*

- *round table (195): That was young dreams and hot blood, minds crammed with stupid stories about Troy and Knights of the Round Table.*

Водночас неідіоматичні композити не є стійкими і тому часто їх значення можна легко вивести з його складових:

- *aircraft повітряний флот, літальний апарат (6172): The Princess Royal travelled in an aircraft of The Queen's Flight.*

- *cable television (85). Regulatory policies for cable television.*

Композитам в англійській мові притаманна єдність морфологічного та синтаксичного функціонування, вони використовуються в реченні як єдине ціле і лишень один його компонент зазнає граматичних змін:

- *summer house (40): I told him to meet me inside an isolated summer house.*

summer houses (7): It was here that the Hintons and other British families had their summer houses.

Словосполучення, що має тенденцію до об'єднання в одне слово, може зазнати навіть фонетичних змін. Це видно на прикладі злиття слів *break* і *fast* у слові *breakfast* ['brekfəst] дифтонг [ei] звузився до звуку [e].

Композити мають парадигматичну структуру, наприклад *berry* (475) є гіперонімом декілька декількох типів *berries* (*cowberry* (1), *blueberry*(12), *bilberry* (19), *blackberry* (145), *raspberry* (164), *strawberry* (376), тощо).

Існує традиційна класифікація композитів: субординативні, координативні, апозиційні, екзоцентричні, синтетичні композити.

Субординативні композити складаються з двох елементів, складові частини яких структурно і семантично взаємозалежні, не дорівнюючи при цьому одна одній – *housewife* (764): *I can't see why the ordinary housewife shouldn't do it.* '.

Складні іменники субординативного типу часто несуть у собі семантичну зміну значення, пор. : *bluecoat* (25), *whitecollar* (1), *ponytail* (44).

Координативні композити – словосполучення, в яких обидва компоненти і структурно, і семантично до якоїсь міри незалежні, жоден із складових компонентів не має переваги над іншим: *poet priest* (1): *Sandra Djwa ... adds a description of Leonard as 'the exiled poet priest of The Spice-Box Of Earth .* '.

Таким композитам притаманна проста морфологічна форма, семантична влучність і широке емоційне забарвлення. Зазвичай другий компонент складної основи є морфологічним та семантичним центром, а перший компонент доповнює та уточнює значення другого компонента. Прикладом можуть слугувати композити, утворені за моделлю $N+Adj=Adj$. Основним є другий компонент – прикметник, а перший компонент – іменник – уточнює суть другого компонента, тому новоутворене слово прикметник:

- *bottle-green* (10) – темно-зелений, пляшкового кольору: *The braiding neatly divides my sample into a purple top half and a bottle green lower half.*

- *lily-white* (8) – лілейно-білий, білосніжний: *Your skin may now be soft and smooth but it's probably lily white too.*

Апозиційні композити – утворення нової лексеми внаслідок накладання нових шарів на сформовані раніше: *woman doctor*(20): *Is a woman doctor available?*

Екзоцентричні композити – такі словосполучення, у яких лише комбінація обох елементів дає назву відповідного поняття, наприклад:

- *simpleton* (26): *Now I I'm I'm only a simpleton in these matters.*

- *blockhead* (5): *"You silly blockhead!" cried Bigwig.*

Синтетичні композити – словосладення, яке з'єднує окремі елементи, частини в єдине ціле:

- *widespread* (3221): *Widespread surveillance threatens to alienate the public.*

• *householder* (119): *The householder makes the application and he/she must also be elderly.*

Хоча дана класифікація має свої недоліки: субординативні та екзоцентричні композити є гетерогенними і не можуть бути проаналізованими на одному рівні. Субординативні вказують на граматичні зв'язки між складовими композита, в той же час екзоцентричні стосуються наявності або відсутності головного компонента. Більш того субординативні композити можуть бути еноцентричними (*housewife*) або екзоцентричними (*pickpocket*).

Виділення синтетичних в окрему групу є неправомірним, оскільки вони є типово субординативними.

На основі граматичних зв'язків між складовими композита можна їх класифікувати: субординативні, атрибутивні та координативні. На нашу думку, усі композити можна поділити на еноцентричні та екзоцентричні, взявши за основний критерій наявність чи відсутність головного компонента.

У **субординативних** композитах обидва компоненти взаємодоповнюють один одного: *taxi driver, apron string, cut throat.*

Субординативні еноцентричні композити:

• *dishwasher* (200): *Only granular or dendritic salt can be used in a dishwasher — table salt is not suitable.*

• *truck driver* (34): *Today, when I was practicing, I played like a truck driver.*

Субординативні екзоцентричні композити:

• *hunchback* (42): *I knew how the Hunchback of Notre Dame had gone deaf, with the tinnitus forever in his head.*

• *scatterbrain* (2): *Struck me as a bit of a scatterbrain!' commented Iris, arranging oatmeal cookies on a hand-painted plate.*

У **атрибутивних** композитах відсутній головний компонент, він присутній метафорично: *blue cheese* (where the adjective expresses a property and is in a modifier relation to the noun).

Атрибутивні еноцентричні композити:

• *sky blue* (18): *But in a moment, the sun was blazing, the sky blue as cornflowers.*

• *whale shark* (1): *Braving storms and great creatures of the deep including the whale shark...*

Атрибутивні екзоцентричні композити:

• *keyword* (405): *Peace is the keyword here.*

• *blue blood* (8): *... he could not control everything in this world, despite all his money and his terribly blue blood.*

Складові елементи **координативних** композитів пов'язані між собою сполучником 'and' і обидва є головними: *poet painter* є водночас і 'поетом' і 'художником'.

Координативні еноцентричні:

- *bittersweet (11): Short, bitter sweet and brutally to the point.*

Ендоцентричні композити складаються з головного компонента (правої гілки), який містить в собі семантичні та граматичні характеристики цілого композита (основне його значення) і модифікаторів (лівої гілки), які обмежують це значення, наприклад в слові ‘*doghouse*’ головним компонентом є лексема ‘*house*’, а лексема ‘*dog*’ модифікує значення композита (“будинок, призначений для собаки”).

Ендоцентричний композит зазвичай є тією ж частиною мови, що і головний компонент:

[N+N]=N: *groundwater* (288), *coffee table*(143), *boathouse* (100), *dinner table* (82), *bookshelf* (70), *houseboat* (31), *silkworm* (30).

[V+N]=N: *cookbook* (56), *bakehouse* (24), *drive system* (13), *catch crop* (7), *catch phrase* (7), *crybaby* (7), *drive time* (4), *catch question* (2).

[Participles +N]=N: *drinking water*(352), *filing cabinet* (96), *reading room* (76), *writing table* (16).

[A+N]=N: *greenhouse* (984), *blackbird* (208), *redbrick* (26), *wetsuit* .

[Particle/Preposition+N]=N: *undergrowth*(359), *outhouse* (57), *outgrowth* (50), *offprint*(1).

[N+A]=A: *bloodthirst* (50), *sky blue*(18), *colourblind* (7).

Ендоцентричні композити завжди мають таке ж закінчення як і правий елемент, наприклад, *businesswoman* (71) – тип жінки (бізнес-леді) – композит іменник, а його множина *businesswomen* (5), тому що, *women* є множиною від *woman*.

В той же час ми не спостерігаємо такого явища у екзоцентричних композитах, наприклад за правилами *life* (55058)(sing.) – *lives*(10204) (pl.), але *still life* (143) (sing.) *натюрморт* – *still lifes* (54): *Youth and age balance in a lively still life* Cowie, she insists, used the same rubber apple for batches of his still lifes.

Хоча : *white lie* (14) ‘Isn't that the classic white lie?’ *White lies*(11) *In the name of controversy, Gedge told a few white lies in early interviews.*

Звідси можна зробити висновок, що у екзоцентричних композитах відсутній головний компонент.

Екзоцентричні композити не мають головного компонента і часто їхнє значення не може бути просто виведеним зі значення їх компонентів. Наприклад, *white-collar* (128) не є ні типом комірців, ані білим, його значення – службовець, *paleface* (2) не є типом обличчя, а особою в якій бліде лице; складовий елемент *country* у композиті *country music* не стосується місця, а означає специфічний жанр типової музики для півдня та заходу Сполучених Штатів. *country club* – *n багатих людей. означає ексклюзивне членство.* *Redskin*(10) не є типом шкіри, а значить і гіпонімом від *skin*. Застосувавши ономаціологічну модель словотворення ми можемо проаналізувати композит *redskin*(червоношкірий, північноамериканський індіанець):

• названий об’єкт – людина : *The redskin turned the paper inside out and started to read another story.;*

• дана людина характеризується червоним кольором шкіри: *Some of the best are the dwarf Redskin, Gypsy, Clio, Luteus (yellow), Bellboy, Canape (red), and New Ace.*

Ми ідентифікуємо даний об'єкт з цілим класом об'єктів – в даному випадку *human being, people, person*. Дана сема є ономасіологічною основою нової одиниці. Сема, що позначає колір шкіри є специфікацією. Звідси, вона стає ономасіологічною ознакою.

Таким чином прослідковується закономірність, що завжди можна вивести значення композита з його складових:

• *highbrow* (76): *A highbrow Louise Colet, constantly pestering Gustave, who wanted only to be left alone.*

• *redcoat* (8): *In my youth (many years ago) I worked as a redcoat at Butlin's in Bognor Regis and used to be House Captain of York where we trained teams of holidaymakers to go as fast as possible.*

В екзоцентричних композитах частина мови визначається лексично, не зважаючи на частину мови компонентів (складових). Наприклад, *a must-have* (3) необхідність, – іменник, хоча не містить у своєму складі жодного іменника: *A must have knowledge of the contract between B and C or act with the intention of bringing about a breach of it.,*

[N +N]=N: *skinhead* (172), *rubberneck* (60), *sea horse* (5).

[V+N]=N: *answerphone* (50), *pickpocket* (23), *spoilsport* (21).

[V +Particle]=N: *breakdown* (1444), *handout* (160), *fallout* (89).

[P +N]=N: *aftercare* (45), *underframe* (34), *afterbirth* (22).

[Adj+N]=N: *redneck* (12).

В екзоцентричних композитах внутрішня форма є асоційованою, це спричинює значну семантичну відстань між твірними основами і похідним словом: перше настільки змінюється, що присутність його в композиті можна виявити лише через тлумачення складного іменника часто із залученням екстралінгвістичної інформації.

Фактор контексту відіграє суттєву роль у визначенні моделей типу: *baby-faced crew. Even Eliot Ness would have had his hands full with this baby-faced crew* (команда з юними або наївними обличчями). Образність та експресивність даного та подібних композитів прямо пов'язана з семантичним наповненням моделей.

Інтерпретація композитів, як лексичних конструкцій, не може бути виведена логічно з синтаксичного модифікатора та конфігурації головної частини. Таким чином композит *housewife* не трактується як жінка (a wife), що є будинком (a house), але жінка(не обов'язково заміжня), яка не працює і турбується про свій дім та (або) дітей. *Mother ship*(6) не є кораблем, який є мамою, а будь-яке судно, що керує флотилією на дистанції (відстані): *A mother ship accompanies a small fleet of yachts; sociable, good for the less experienced.*

Запропонована класифікація чітка і спрацьовує належним чином при встановленні граматичних зв'язків між компонентами композита.

Хоча, наприклад, атрибутивні композити не становлять гомогенну (однорідну) групу, оскільки можуть складатися з прикметника та іменника (*blackbird*), двох іменників, (*sword fish*) або дієслова та іменника (*play ground*). Таким чином, категорійний аналіз компонентів композит збагатить дану класифікацію.

На основі аналізу вибірки можна стверджувати, що при утворенні складного слова з двох інших значення всього композита багатше, ніж значення його компонентів, позаяк значення першого компоненту не вичерпує видових властивостей. Другий компонент може бути вжитий не лише в прямому, а і в переносному значенні. Образність та експресивність композитів прямо пов'язана з семантичним наповненням їх моделей. До складу композита часто входять вже переосмислені одиниці, які значною мірою впливають на його стилістичну значущість.

Безперечно необхідний подальший аналіз більш тонких відмінностей внутрішньої структури композит, семантичних зв'язків між складовими елементами, визначення категорійного статусу складових тощо, що є метою нашого подальшого дослідження.

Література

1. *Балли Ш.* Французская стилистика / Шарль Балли. [пер. с фр.]. – М.: Либроком, 2009. – 398 с.
2. *Бенвенист Э.* *Общая лингвистика* / Эмиль Бенвенист. – М.: Либроком, 2010. – 448 с.
3. *Есперсен О.* Философия грамматики / Отто Есперсен. – М.: Эдиториал УРСС; Серия: Лингвистическое наследие XX века, 2002. – 408 с.
4. *Кубрякова Е. С.* Проблемы словосложения и исследование структуры слова в современной лингвистике / Е. С. Кубрякова // Теория грамматики: морфология и словообразование: сб. науч. тр. – М.: РАН. Ин-т науч. информации по обществ. наукам, 1992. – С. 56–84.
5. *Мешков О. Д.* Словосложение в современном английском языке : учеб. пособие для ин-тов и фак. иностр.яз. / О. Д. Мешков. – М.: Высш. шк., 1986. – 187 с.
6. *Омельченко Л. Ф., Василенко Д. В.* Англомовні військові композити / Л. Ф. Омельченко, Д. В. Василенко // Вісник Житомирського державного університету. Випуск 52. Філологічні науки, 2010. – С. 191 – 195. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/VZhDU/2010_52/vip_52_43.pdf
7. *Поллюжин М. М.* Функциональное словосложение и префиксальные ономазиологические категории в английском языке: Учебное пособие. / М. М. Поллюжин, Л. Ф. Омельченко. – Ужгород : “Патент”, 1997. – 100с.
8. *Bauer L.* Compounding / Bauer Laurie// In Martin Haspelmath, Ekkehard König, Wulf Oesterreicher & Wolfgang Raible (eds.), Language Universals and Language Typology. - Berlin and New York: de Gruyter. – 2001. - P. 695-707.
9. *Bergsten N.* A Study on Compound Substantives in English. Inaugural Dissertation / Nils Bergsten. - Upsala: Almqvist & Wiksells Boktrvckeri-A. - 1911. – 166 p.

10. *Bisetto A. & Scalise S.* The classification of compounds /Antionietta Bisetto & Sergio Scalise// *Lingue e linguaggio* IV.2. - 2005. - P. 319-332.
11. *Downing P.* 'On the creation and use of English compound noun'. / Downing, Pamela// *Language* 53.4. - 1977. – p. 810-842.
12. *Fabb N.* "Compounding" / Nigel Fabb// in: A. Spencer, A. Zwicky (eds), *The Handbook of Morphology*. - London: Blackwell. – 1998. – P.123 -221.
13. *Isabelle P.* "Another Look at Nominal Compounds /Isabelle Pierre// «In Proceedings of the 10 the International Conference on Computational Linguistics and the 22nd Meeting of the ACL – 1984. - P. 509-516.
14. *Jespersen, O.* A Modern English Grammar on Historical Principles / Otto Jespersen// Vol. VI: Morphology. George Allen & Unwin: London. – 1961. - 552 p.
15. *Juhasz B., Starr M., A. Inhoff, and Lars Placke.* The effect of morphology on the processing of compound words: Evidence from naming, lexical decision and eye fixation / Barbara Juhasz, Matthew Starr, Albrecht Inhoff, and Lars Placke // *British Journal of Psychology* 94. – 2003. - P. 223-244.
16. *Lieber R., Scalise S.* "The Lexical Integrity Hypothesis in a new theoretical universe"/Rochelle Lieber Sergio Scalise// *Lingue e linguaggio* V.1. 2006. – P. 7-32.
17. *Lees R. B.* The grammar of English nominalizations / Lees Robert // *International Journal of American Linguistics* 26. - 1960. - 205 p.
18. *Leonard R.* The Interpretation of English Noun Sequences on the Computer / Leonard Rosemary. –Amsterdam: North-Holland. - 1984. – P. 98.
19. *Levi J.N.* The Syntax and Semantics of Complex Nominals / Levi Judith. – New York: Academic Press. -1978. – 325 p.
20. *Marchand H.* The Categories and Types of Present Day English Word Formation. / Harrold Marchand. 2nd ed. Munich: Beck, 1974. – 379 p.
21. *Olsen S.* Copulative Compounds. A closer look at the interface between morphology and syntax / Susan Olsen// In: G. Booij & J. van Marle (eds.) *Yearbook of Morphology*. – 2001. - P. 279-320.
22. *Selkirk, E.* The Syntax of Words / Elisabeth Selkirk. – Cambridge (MA), MIT Press. - 1982. -136 p.
23. *Scalise S., Bisetto A., Guevara E.* "Selection in compounding and derivation" /Antionietta Bisetto & Sergio Scalise// in: W.U. Dressler, D. Kastovsky, O.E. Pfeiffer, F. Rainer (eds), *Morphology and Its Demarcations*. – Amsterdam: Benjamins, 2005.- P. 133-150.
24. *Warren B.* Semantic Patterns of Noun-Noun Compounds / Beatrice Warren// *Gothenburg Studies in English* 41. – 1987. – 266 p.